

ZENDING EN EVANGELISATIE

Presbyteriaansche Zending in Noord-Amerika.

De Presbyteriaansche Zending in Noord-Amerika vierde vorig jaar haar honderdjarig bestaan.

Voor jubilea van zendingscorporaties is over het algemeen niet veel belangstelling; en daar de buitenlandse zendingen onder ons tamelijk wel onbekend zijn, is voor hun zilver of gouden feest de interesse schier nihil.

Dat we toch op de genoemde Presbyteriaansche Zending de aandacht willen vestigen is niet zonder reden. Want wij voelen ons, ten eerste omdat zij van de Presbyterianen uitgaat, en ten tweede omdat zij kerkelijk is, aan haar verwant. Professor Julius Richter heeft in het Neue Allgemeine Missions Zeitschrift er een artikel aan gewijd, hetwelk inderdaad de moeite van lezen en overwegen loont. Gelijik men weet heeft Richter in een vijftal zeer groote werken een overzicht gegeven van de tegenwoordige wereldzending in haar historie en bestaan. Hij is dus als weinigen op de hoogte. Dit geldt ook van zijn kennis van de verschillende Amerikaansche zendingen.

Deze Presbyteriaansche zending heeft echter van hem zelf en van zijn tijdschrift weinig belangstelling gehad, waarover hij zijn leedwezen betuigt. Wat hiervan de oorzaak is, weten wij niet. Richter verwondert er zich zelf over, omdat zij onder de best geleide en uitstekendst gefundeerde Angelsaksische zendingen behoort, en voorts in omvang van arbeidsterrein, in getal van arbeiders en in opbrengst van geldmiddelen het geheel van de Duitsche Evangelische zending overtreft. Dat een zendingsman als Richter aan een dergelijke zending weinig aandacht schonk, tenminste in zijn zoo bekend zendingstijdschrift er zoo zeldzaam over schreef, is inderdaad vreemd te noemen.

Deze zending is „bestimmt kirchlich". Het moge wel niet zoo kerkelijk ingericht zijn als onze Gereformeerde zending, maar overeenstemming is er zeer zeker.

Professor Richter wijst er op hoe op viervoudige wijze zich dit kerkelijk karakter openbaart.

Ten eerste heeft de algemeene synode de leiding en de verantwoordelijkheid; er is wel een Mission Board, maar deze is aan de synode verantwoordelijk, doet aan haar het jaarlijksch rapport, ontvangt van deze de leidende instructies en vraagt in moeilijke gevallen van haar een beslissing.

Ten tweede worden de zendingen door de aangewezen kerkeraden geordend, welke kerkeraden alsdan tevens een theologisch onderzoek instellen. Dit acht professor Richter van groote betekenis, omdat de Presbyteriaansche zending slechts academisch gevormde zendelingen heeft, die echter van verschillende hoogeschoolen komen. Dat in dit geval een onderzoek naar de theologische rechtzinnigheid noodig is, ligt voor de hand.

Ten derde hangt de zending, evenals de Presbyteriaansche generale synode het Calvinisme aan; Richter spreekt van „eine milde calvinistische Orthodoxie", welke zich als vanzelfsprekend krachtig tegen de hedendaagsche moderne stroomingen in Noord-Amerika keert.

En ten vierde gaat zij in haar arbeid op het zendingsveld ook kerkelijk te werk, ze richt catechisaties in, Zondagsscholen enz., en ze rekent als leden alleen degenen die toegang kregen tot het avondmaal.

Men ziet, dat de zending niet zoo gedecentraliseerd is als bij ons. Wij hebben wel algemeene zendingsdeputaten, die behartigen hetgeen in het belang van de verschillende zendingsterreinen is; maar over die terreinen zelf gaat de invloed der deputaten niet; elk terrein wordt door de betreffende zendende kerk en haar deputaten geleid.

Er is onder ons wel eens de behoefte gevoeld aan een leidende macht, welke zich over alle terreinen uitstrekte; nu kan het voorkomen, dat het ene terrein overvloedig geldmiddelen heeft en een ander met tekorten worstelt; dat men hier meer dan genoeg werkkrachten bezit en men daar het tegendeel ervaart. Er is geen macht, die hierin verandering kan brengen en meer gelijkmatigheid kan veroorzaken.

Uit hetgeen professor Richter ons meldt van de Presbyteriaansche zending meenen wij te moeten opmerken, dat de ene Board over alle terreinen het noodige te zeggen heeft, met verantwoording aan de synode, en zeer zeker ook in overleg met de kerkeraden, die de ordening verrichten.

Het is bij deze zending dan ook zeer noodzakelijk, dat één hand alles bestuurt. In den loop van haar honderdjarig bestaan heeft deze Presbyteriaansche zending niet minder dan 27 zendingsgebieden gekregen in Azië, Afrika en Amerika. Eigenaardig is, dat men slechts zelden een hoofdstation sticht. Een dergelijk station is een organisatie om zichzelf. Op echt Amerikaansche wijze gaat men daarbij te werk.

Natuurlijk is uitgebreide prediking van het evangelie de hoofdzak. Maar dan komen daarbij een zendingshospitaal, meerdere poliklinieken, een reeks van gewone scholen met elementair onder-

wijs en ook een school met meer uitgebreid onderwijs, en bovendien nog kostscholen voor knapen en meisjes. Men vat de dingen dus wel stevig aan, hoewel het gevaar voor overdrijving niet denkbeeldig is; dat blijkt wel hieruit, dat men schier overal er toe komt academies te stichten, welke veel lijken op onze H. B. S.-en en gymnasias, welke dan niet zelden zich weer ontwikkelen tot hoogeschoolen.

Het ligt voor de hand dat de bekwaamste zendelingen aan die scholen arbeiden. En wegens de buitengewoon hooge kosten is heel het zendingswerk daardoor topzwaar geworden. De kerk op het zendingsveld kan natuurlijk onmogelijk die dure organisatie van medischen dienst en schooldienst overnemen en blijft daardoor onder den druk van de zending.

Ook de zending ondervindt in dezen arbeid allerlei moeilijkheden, omdat vele regeeringen den schooldienst en den hospitaaldienst aan zich begeren te trekken. Trouwens, het is niet alleen de Presbyteriaansche zending, die met deze moeilijkheden heeft te worstelen, maar schier elke zending staat voor het zelfde geval. Wij kunnen voor hetgeen God ons geeft door onze Nederlandsche regeering niet genoeg dankbaar zijn, al weten wij wel, dat ook in ons Indië ten dezen opzichte gevaren dreigen en voorzichtigheid geboden blijft.

Over gebrek aan inkomsten heeft de zending der Presbyterianen geen klagen gehad; het gaat hier over miljoenen. In 1929 liepen de giften op tot 7½ miljoen dollar. Maar de crisis, welke Amerika ook niet onaangetaast hield, veroorzaakte een daling tot 3 miljoen. Rekenen wij nu hierbij ook de daling van de waarde van den dollar zelf, dan blijkt genoegzaam, hoe ook deze zending onder den druk der tijden lijdt.

De zegen op den wijd uitgestrekte arbeid bleef niet uit. Zelfs in Mexico en Brazilië zijn nationale kerken gesticht, al zijn deze ook klein in getal en zwak van kracht.

In Afrika was in Kamerun tot dusver de vrucht het grootste, n.l. 38000 avondmaalsgangers en bijna 53000 doopcandidaten. Elk jaar brengt de zending ongeveer 5000 nieuwe leden toe. Inderdaad is deze zegen groot.

Dat de moeilijkheden in Syrië, Irak en Perzië groot zijn ligt voor de hand. De Mohammedaansche overheden leggen toch aan de zending allerlei bezwaren in den weg. Maar de zegen blijft ook hier niet uit, wat o.a. blijkt uit de overzetting van den bijbel in het Arabisch; alle zendingen in de geheele Arabisch sprekende wereld maken van deze vertaling dankbaar gebruik.

Op allerlei bijzonderheden, hoe belangrijk ook, gaan wij niet in; zij zullen wellicht onze lezers ook niet interesseeren.

In Engelsch-Indië werkt de Presbyteriaansche zending ook; en daar is zij met haar meer dan 220 zendelingen en ongeveer 1000 inlandsche helpers één van de grootste missies. Merkwaardig is, dat de beroemde John Newton met dertien leden van zijn familie er werkte, en Charles Forman met veertien familieleden! Op het gebied van scholen en hospitalen is hier een hoogtepunt bereikt; het lijkt wel erg buitensporig, als men leest een medische zending met vijftig gebouwen, zeer belangrijke medische opleiding, melaatschenverpleging, sanatoria's voor longlijders etc. op één plaats.

In China hebben de Presbyterianen sinds 1837, dat is dus reeds al die honderd jaren, voet aan wal gehad. Ze hebben hier niet minder dan zeven zendingssterreinen, met zeer bekende zendelingen. Wij noemen alleen maar Revius in de tweede helft der vorige eeuw, die beroemd geworden is door zijn „plan", om alle inlandsche medewerkers, de predikanten, de catechiseermeesters, de leeraars etc., slechts door de inlandsche christengemeenten te laten onderhouden; de geschiedenis toont aan, hoe dit „plan" voor het streven naar zelfstandigheid der kerken van groote betekenis geweest is.

In Korea was de verwachting zeer hoog gespannen, en waarlijk niet zonder reden. Maar de annexatie door Japan sinds 1910 heeft de hoop verijdeld. Vooral het schoolwezen van de Presbyterianen hebben zij allerlei hinderpalen in den weg gelegd. En hoe de van staatswege voorgeschreven Shinto-verering het zendingsonderwijs in de grootste moeilijkheden bracht, ook in Japan zelf, mag wel als bekend worden verondersteld. Men is het er nog altijd niet over eens of het alleen maar een staatshulde is of inderdaad een heidensche godsdienstdaad.

Toch is de zegen in Korea groot. De Presbyteriaansche kerk telt ruim 115.000 avondmaalsgangers en krijgt er ieder jaar ruim 16000 bij.

Over de andere terreinen zwijgen wij, om niet te lang te worden. Prof. Richter is van oordeel dat deze zending op een keerpunt van haar groote geschiedenis staat, o.a. omdat de groote leiders van den laatsten tijd wegens hoogen leeftijd terug moesten treden en de geldelijke inkomsten buitengewoon zijn ingekrompen. De Presbyterianen hebben zich met kracht gekeerd tegen de liberalistisch-modernistische strooming, waaraan o.a. de naam van de Rethinking Missions verbonden is. Dat ook de geweldige bewegingen van onzen tijd,

zich openbarend in sterk ontwakend rassenbewustzijn, nationalisme, communisme en saecularisme ook op de zendingssterreinen van de Presbyterianen zeer groote moeilijkheden veroorzaken, behoeft geen befoog.

Moge God van den hemel den met nieuwen moed aangevallen arbeid ook in de tweede nu aangebroken eeuw met Zijn rijken zegen bekroonen.

J. D. W.

„Objectieve soteriologie“?

Met genoegen beantwoord ik onderstaand, als zake-lijke polemiek te waardeeren artikelje van Ds A. Jansens in „Om Sions wil". Het werd in de Persschouw van „Credo" overgenomen onder den titel: Eenzijdig.

Ik plaats eenige noten.

A. JANSE.

De Heer Janse trekt te velde tegen de bevinding en ervaringen des geloofs. Dat doet hij op zijn wijze, d.w.z. dat niet elk woord en zeker niet elke gedachte van hem op een goudschaaltje gewogen is. En juist daardoor zal hij meer tegenstand krijgen, dan dat hij de menschen overtuigt.

Natuurlijk is zijn doel wel om hen, die aan de bevinding en de kenmerken der genade een groote plaats in het geloofsleven geven, te overtuigen, dat zij méér objectief de zaken moeten bekijken¹⁾, maar dan zal hij moeten proberen, om aan zijn publicatie's in dit geval een anderen vorm te geven.

In een van zijn boeken schreef hij o.m. over de vastheid der zaligheid of van den eenigen troost, zoals deze in Zondag I van den H. Catechismus wordt voorgesteld. Hij zegt: „Maar de vastheid van Zondag I is de vastheid des Verbonds. Daar staat niet: dit is mijn eenige troost, dat ik dit en dat ondervonden heb... neen... wat Christus deed in het jaar 33, dat is onze troost".

Zooals het hier staat is het natuurlijk wáár.

Maar het zegt te weinig. Het is alleen objectief²⁾.

Zeker — de grond van onzen eenigen troost ligt geheel buiten ons. In onszelf zal nooit, zelfs geen klein deel van den grond der zaligheid gevonden worden. Wij bezitten van onszelf ten deze geheel niets. Al onze gerechtigheid is van geen waarde bij God. We kunnen alleen en uitsluitend door de dienste van Christus tot de eeuwige gemeenschap met God komen. Christus heeft alles voor ons gedaan, want Hij heeft ons gekocht met Zijn bloed en daardoor heeft Hij Zijn volk Zich ten eigendom verworven. Dat is dan onze eenige, welgefundeerde troost in leven en in sterven.

Maar er is niet alleen een objectieve soteriologie³⁾, doch ook een subjectieve. Christus doet ook iets in ons. Daar spreekt Zondag I ook van en dat is het juist, waardoor we in levensgemeenschap met Christus komen te staan. Er staat in Zondag I ook dit: „dat Hij ons door den Heiligen Geest van het eeuwige leven verzekert en om Hem voortaan te leven gewillig en bereid maakt".

Dat gaat niet buiten ons om, maar dat geschiedt in ons⁴⁾.

De wedergeboorte is een persoonlijke zaak.

Die wedergeboorte kan niet verborgen blijven.

Zij openbaart zich in geloof en bekeering...

Gelijik alle leven zich openbaart, op wat wijs dan ook — zoo ook de geestelijke geboorte.

Het kan nooit zijn, dat, als iemand levend gemaakt is, er geen levensteekenen zouden zijn⁵⁾.

Natuurlijk zijn deze nooit de grond, maar, gelijk wij belijden alleen de openbaringen, kentekenen, bewijzen van het nieuwe leven. Die moeten er zijn. Welke die zijn, behoeft hier niet nader aangewezen te worden⁶⁾.

In Zondag I wordt alzoo gesproken a. van de voorwerpelijke genade (Christus heeft ons als Zijn eigendom gekocht) en b. van de onderwerpelijke genade (Christus werkt met Zijn Heiligen Geest in ons).

En dat laatste is ook een deel van den eenigen troost.

Als dan Zondag I alleen op voorwerpelijke wijze zou verklaard, en slechts op het ééne deel van den troost de aandacht gevestigd zou worden, dan zeggen we: „neen, broeder, zoo moet het niet, gij zijt veel te éénzijdig".

Er is object en subject.

Wel is waar, dat ook het subjectieve door Christus moest verdiend worden; ook de levendmakende werking des Heiligen Geestes is vrucht van Christus' verdienste, maar dat onderwerpelijke mag daarom niet verwaarloosd worden⁷⁾. Wie dat doet om het bevindelijk leven te bestrijden, overtuigt niemand, maar zal juist bereiken, wat hij niet bedoeld had.

Groote voorzichtigheid in het behandelen van geestelijke zaken is noodzakelijk en wie afwijkende gevoelens meent te moeten bestrijden, zal goed doen, om daarvoor de juiste wapenen te kiezen.

1). Neen, dat is mijn doel juist niet.

Niet een beetje minder „bevinding" van Gods genade in Christus en een beetje meer „objectief" (= buitensoms-om volgens den schijver)... integendeel. De bevinding van al de weldaden des Verbonds door het geloof staat juist op het spel in de z.g. „bevindelijke kringen". Daar gaat juist de doodende adem van de „bevindelijke doodigheid" en van het „objectivisme" over alle Christelijk leven. „Om Sions wil" en de „wetenschap" van „Credo" gaan hand aan hand.

Ieder, die in zulke kringen leeft, kan er zich van